

ABD’NİN KUZEY SURİYE POLİTİKASI

Hakan KILIÇ¹

Araştırma Makalesi

Gönderi: 17.03.2020

Kabul: 20.03.2020

Atf Bilgisi:

Kılıç, H. (2020). ABD’nin Kuzey Suriye politikası, *Ahi Evran Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 1-9.

ÖZ

İlk çağlardan bu yana devletler kendi çıkarlarını korumak adına bir takım faaliyetler göstermişlerdir. Bunların başında ise sömürü faaliyetlerinde bulunmak gelmiştir. Hiçbir bağlantısı olmamasına rağmen birçok devlet güçsüz devletleri yem olarak kullanmış ve günümüze kadar istediklerini elde etmişlerdir. Bunun en önemli örneği Suriye iç savaşıdır. Bir bakıma vekalet savaşları olarak da adlandıracağımız iç karışıklık uluslararası politikada aktör olan birçok devletinde olaya karışmasıyla içinden çıkılmaz bir boyut haline gelmiştir. ABD’nin bölgede Fransa ve İngiltere’nin faaliyetlerine son vermesinden sonra aktör devlet olmak istemiştir. Bunda İran’ın bölgedeki etkin faaliyetlerinin büyük bir önemi bulunmaktadır. Tüm bu sorunlar gelişmeler yaşanırken bile aktör devletler halen bölgeden istedikleri faydayı elde etmek istememektedirler ve bu da bölgedeki karışık ortamın devam etmesine neden olmaktadır.

Anahtar kelimeler: Uluslararası İlişkiler, ABD, Kuzey Suriye.

NORTHERN SYRIA POLICY OF THE USA

ABSTRACT

Since the early ages, states have shown a number of activities to protect their interests. The most important of these is to engage in exploitation activities. Although there is no connection, many states have used the powerless states as bait and have achieved what they want to date. The most important example of this is the Syrian civil war. In a way, the internal turmoil, which we will call the proxy wars, has become an inescapable dimension with the involvement of many actors in international politics. After the US put an end to France and Britain in the region, the actor wanted to be the state. In this, the effective activities of Iran in the region have a great importance. Even when all these problems are taking place, the actor states still do not want to get the benefit they want from the region, which leads to the continuation of the mixed environment in the region.

Keywords: International Relations, USA, North Syria.

¹ Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, hakan.kilic@ahievran.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9849-6929

GİRİŞ

Uluslararası ilişkiler tarihinin değişmez gerçekleri arasında yer alan savaş olgusu günümüzde artarak devam etmektedir. Bu olgunun ortaya çıkmasındaki nedenler arasında dış politika kararlarının hayata geçirilmesi ve çıkarların korunması doğrultusunda bölgesel aktörlerin başvurduğu bir araç olarak günümüze kadar gelmiştir. Ortadoğu bölgesi geçmişten bu yana savaşların daha doğru bir ifadeyle kanın hiç dinmediği bir bölge olarak hayatımızda yerini almıştır. Bölgede bu denli savaşların yoğun olması ve kanın hiç dinmemesindeki temel neden ise bölgenin sömürü bölgesi olarak adlandırılmasıdır. Özellikle 1. Dünya Savaşından sonra Fransa ve İngiltere'nin güç kaybetmesi ve bölgede bir boşluk olması bu boşluğu doldurmak isteyen birçok devletin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Ancak bu durumlar meydana gelirken bir müdahalenin olması için bir sebep olması gerekliliği günümüzde bile tartışma mevzusu olarak devam etmektedir. Bu dönemde ABD bölgesel aktör olarak bölgede güç kazanmak istiyordu. Buraya müdahalenin olması ise 11 Eylül saldırılarının olmasından sonra Amerika'nın dış politikada uyguladığı güvenlik algısının bu tarih itibari ile değişmesinden sonra meydana gelmiştir. Dış politikada teröre destek veren ülkelerle etkin mücadele olgusunu savunun ABD bu şartlar altında ilk olarak Afganistan sonra Irak ve en son olarak da Suriye iç savaşında kendine yer bulmuş ve bölgede aktör devlet olarak nitelendirilmesi için hiçbir engel kalmamıştır. Afganistan ve Irak savaşında istediğini elde edemeyen, uluslararası kamuoyunda ve ülkesinde tepki çeken ABD Suriye iç savaşında farklı bir taktik izleme boyutuna gitmiş ve vekalet savaşları olarak adlandırabileceğimiz savaş olgusunu ortaya çıkarmıştır. Bu savaş olgusunun ortaya çıkmasına neden olan sebep ise; Afganistan ve Irak'ta asker kayıplarının çok olmasıdır. Suriye savaşında ise bir maşa olarak kullanacağı terör örgütü YPG/PYD aracılığı ile faaliyetlerine devam etmiştir. Bölgede önemli nüfus oranına sahip Kürtlerin savunucusu olduğunu ilan eden terör örgütü aracılığıyla istediği desteği de alarak bölgede faaliyetlerini sürdürmüştür. Bölgedeki kaos ortamında faydalanarak istediğini elde etme çabası içine giren aktör devletler Suriye konusunda gereken yapmış ve bölgenin istikrarlaştırılmaması konusunda gerekli adımlar atılmıştır. Özellikle bölgede kanton ya da özerk bölgeler kurmak isteyen aktör devletlere karşı tepkiler gösterilmiş ve Suriye'nin bütünlüğü konusu adepte edilmeye çalışılmıştır.

ABD'İN ORTADOĞU POLİTİKASI

İlk olarak bakacağımız kavram Ortadoğu kavramıdır. Ortadoğu kavramı coğrafi değil siyasi bir kavram olarak bölge dışındaki güçlerin karşımıza çıkardığı bir kavramdır. 1. Dünya savaşı sonrasında bölgede egemen güçler olan İngiltere ve Fransa tarafından bölgenin sınırlarını

kısmen de olsa belirlenmiştir. 2.Dünya savaşı sonrasında ise bölgede egemen güç olarak ABD ortaya çıkmıştır. ABD'nin bu coğrafya da etkili olmasındaki temel nokta ise Fransa ve İngiltere'nin savaştan güçsüz çıkması ve bölgedeki zengin petrol yatakları ve bölgede diğer bir aktör olan SSCB'nin bölgedeki etkinliğinin artmasına engel olmaktadır.

Bu dönemde yaşanan Saddam'ın Kuveyt'i işgali ABD'nin bölge politikalarının şekillenmesinde olumlu bir adım olarak sonuçlanmıştır. Kuveyt'in işgali sonrasında Başkan George H. W. Bush hemen safını belirledi; ABD saldırganın yanında yer almayacak, mağduru koruyacaktı. İlk adım Saddam Hüseyin'in saldırı alanını genişletmesine engel olmaktadır(<https://m.bianet.org/bianet/siyaset/179677-kuveyt-in-ısgali-ve-korfez-savasi> adresinden 08.04.2019 tarihinde alınmıştır). Bu amaç ile Suudi Arabistan'a üsler kurulmaya başlandı ve Saddam'ın faaliyetlerini genişletilmesine engel olundu. ABD'nin Soğuk savaş boyunca amacı Komünizme karşı savaşmak olmuştur ancak Soğuk savaşın sona ermesiyle birlikte politika Ortadoğu ülkeleri tehdidine karşı bir politika izlemeye başladı. Irak ve İran'ın bölgedeki politikalarına karşı bu devletleri Ortadoğu'daki istikrara zarar veren devletler olarak tanımladı ve Haydut Devletler tanımlamasını ortaya çıkardı(https://tr.wikipedia.org/wiki/Haydut_devlet adresinden 08.04.2019 tarihinde alınmıştır).

11 Eylül 2001 tarihi ABD'nin soğuk savaş döneminden beri izlediği politikalar açısından bir dönüm noktası olmuştur. Bu tarih Amerikan güvenlik algılamalarında bazı değişikliklere neden olmuştur. Gerçekleşen bu saldırıların akabinde ABD Soğuk Savaş boyunca çok temelli ve hareketli olarak ilerlettiği güvenlik algılamalarını 11 Eylül saldırılarından sonra tek temele odaklamaya başlamıştır. Bu mücadelenin adını da Terörizm ile mücadele olarak adlandırmıştır. Asıl amacın yıllar boyunca bölge coğrafyasından faydalanan Fransa ve İngiltere'nin kaynaklarını kesmek ve akabinde kendi ülkesine kaynak oluşturmak olduğunun farkına varmalıyız. Ortadoğu projesinin ilk ayağı olan Afganistan 7 Ekim 2001 tarihinde işgal edilmiştir(Önal,2010,s.46). ABD bu askeri girişimi meşrulaştırmak adına BM Güvenlik Konseyinden 14 Kasım 2001 tarihinde 1378 sayılı kararı çıkartmış ve ABD liderliğinde NATO kuvvetlerinin Afganistan'a başlattığı harekati meşru kılmıştır. 1378 sayılı karar, Taliban yönetimindeki Afganistan'ın terör örgütü El-Kaide tarafından bir üs olarak kullanıldığı ve terörün Afganistan tarafından desteklendiği belirtilmiştir. Ayrıca Afganistan'da ciddi insan hakları ihlallerinin olduğu da vurgulanmış, Afgan halkının yeni bir hükümet isteginde olduğu belirtilmiş ve halkın talebini gerçekleştirmek için işbirliği gerektiği saptaması yapılmıştır(Acet ve Doğan,2017.s.62). Bu kararlarla birlikte Afganistan işgali gerçekleşmiş ve işgal sonrası Irak'a saldırma planları yapılmış ve Irak hükümetinin iç ve dış politikada yaptığı bazı

davranışları eleştirmeye başladılar. Tüm bunların sonrasında Irak işgalini kolaylaştırmak adına Irak'ta kitle imha silahlarının olduğunu savunan ABD yönetimi uluslararası ortamda aradığı desteği tam anlamıyla alamasa da Irak savaşına girmekten çekinmedi. ABD Irak hükümetini uluslararası teröristleri desteklemekte, halk üzerine baskılar uygulamakla , nükleer enerji programını denetime sokmamakla suçlamıştır. Yapılan işlemleri meşrulaştırmak adına Afganistan işgalinde olduğu gibi burada BM Güvenlik konseyi kararı alınmıştır. ABD, Irak'ta bulunan silahların tespiti ve tespit edilenlerin imhası konusunda BM Güvenlik Konseyi'nin kararlarına uyulmasını ısrarla talep etti ve bu maksatla BM'de bir tasarı sundu. ABD'nin Birleşmiş Milletlere verdiği tasarının kabul edilmesi sonucu alınan 1441 sayılı karar, savaş öncesi Irak'a yönelik son Güvenlik Konseyi kararı olmuştur. 8 Kasım 2002'de alınan ve tüm kararları teyit ederek, yükümlülüklerine uymayan Irak'ı kınayan 1441 sayılı kararsa, bu ülkeye silahsızlanma yükümlülüklerine uyma konusunda son bir şans vermiş ve aksi halde ciddi yaptırımlar uygulanacağına dikkat çekmiştir. ABD, Irak'ta bulunan silahların tespiti ve tespit edilenlerin imhası konusunda BM Güvenlik Konseyi'nin kararlarına uyulmasını ısrarla talep etti ve bu maksatla BM'de bir tasarı sundu. ABD'nin Birleşmiş Milletlere verdiği tasarının kabul edilmesi sonucu alınan 1441 sayılı karar, savaş öncesi Irak'a yönelik son Güvenlik Konseyi kararı olmuştur. 8 Kasım 2002'de alınan ve tüm kararları teyit ederek, yükümlülüklerine uymayan Irak'ı kınayan 1441 sayılı kararsa, bu ülkeye silahsızlanma yükümlülüklerine uyma konusunda son bir şans vermiş ve aksi halde ciddi yaptırımlar uygulanacağına dikkat çekmiştir(Aytoğu,2016,ss.90-91). Savaşın başlamasından sonra Irak lideri Saddam Hüseyin Tikrit yakınlarında yakalanmış ve çıkarıldığı mahkeme sonucu idam edilmiştir. Uluslararası kamuoyu nezdinde ABD tarafından yapılan bu işlem hiçbir zaman onay almamıştır. Çünkü Irak'a girilmesindeki amaç orada kitle imha silahlarının bulunduğu iddiasıydı. Savaş sonuçlandıktan sonra herhangi bir kitle imha silahı ya da kimyasal silah bulunamamış ve asıl amacın bölgede çok fazla miktarda bulunan zengin petrol yataklarından faydalanarak bir tür sömürge haline getirme olduğu anlaşılmıştır. Uluslararası kamuoyunda ve ülkesinde aldığı tepkiler sonucunda Irak'tan bir kısımda olsa çekilmeyi planlamıştır. Irak'ta aldığı büyük askeri kayıpların ardından savaş stratejisinde değişikliklere gidilmiştir. ABD'nin demokratikleşme söylemleri ile girdiği Afganistan ve Irak'ta günümüzde bile iç çatışmalar ve kaos ortamı devam etmekte her gün çatışma haberleri ulusal televizyon kanalları ve gazetelerde gösterilmektedir. Dünyada var olan uluslararası sistemin bir gereği olarak ABD bu sistemi elinde bulundurma çabası içindedir. ABD'nin bu tutumundan dolayı Ortadoğu coğrafyasında uzun süre kaos ortamı hakim olacaktır.

ABD-SURİYE İLİŞKİLERİ

1946 yılına kadar Fransa sömürgesinde kalan Suriye aynı yıl bağımsızlığını kazanmıştır(<https://tr.wikipedia.org/wiki/Suriye#Tarih> adresinden 15.04.2019 tarihinde alınmıştır). Suriye ile ABD arasındaki ilişkiler aynı yıl ABD'nin Şam'da bir konsolosluk açmasıyla başlamış ve 1947 yılında da ABD'nin Suriye'yi bağımsız bir devlet olarak tanımasıyla devam etmiştir. Soğuk savaşın başlamasıyla birlikte ABD SSCB'nin bölgede etkin olmasını engellemek ve müttefiki olan İsrail'in bölgede rahat hareket etmesini kolaylaştırmak için bir takım çabaların içine girmiş ve buda ilişkilerin gerilmesine neden olmuştur.Genel itibariyle bakıldığında Suriye ABD'nin bölge politikalarına karşı çıkmakta ve bu uygulamayı dolaylı yollarla gerekli gördüğü devletlere ve gruplara destek sağlayarak devam ettirmektedir. Örneğin; İran'daki Amerikan rehinelere krizinde İran'a destek çıkan tek ülkedir diyebiliriz. Bölgenin güvenliği için politikalarını sürekli güncelleyen Suriye İran-İrak savaşında İran tarafında bulunmuş aynı zamanda bu dönemde Hamas ve Hizbullah'a olan desteğini devam ettirmiştir.

Bu süreçler devam ederken Suriye, Sovyetlerden hem askeri hem de ekonomik yardımlar almış ve Soğuk Savaşın bitimine kadar Sovyetler, Suriye'nin dış destekçisi olmaya devam etmiştir(<http://politikaakademisi.org/2018/09/25/soguk-savastan-gunumuze-suriye-ile-abd-iliskileri-ve-abdnin-suriyedeki-rolu/> adresinden 15.04.2019 tarihinde alınmıştır). Gelişmeler bu şekilde devam ederken 1979 yılında ABD Suriye'yi "teröre destek veren ülkeler" kategorisine almış ve gerilim ortamının devam etmesine neden olmuştur(<http://politikaakademisi.org/2018/09/25/soguk-savastan-gunumuze-suriye-ile-abd-iliskileri-ve-abdnin-suriyedeki-rolu/> adresinden 15.04.2019 tarihinde alınmıştır). İlişkilerin gerilimli bir şekilde devam etmesi ve ardından bölgede gerçekleşen İsrail'in Lübnan'ı işgali ABD ile Suriye arasındaki gerilimin armasına neden olmuştur. Soğuk savaş döneminde ABD ilişkiler tam anlamıyla oturmamış ve gerilimli bir şekilde devam etmiştir.

Soğuk Savaşın sona ermesiyle ve SSCB'nin dağılmasıyla birlikte Suriye ABD ile ilişkilerine önem vermeye başlamış ve bu kapsamda Irak'a karşı Körfez savaşında oluşturulan koalisyonunda yer almıştır. Bu koalisyonunda yer almasının temel nedeni ise İran'a destek vermesi sonucunda Bekan Vadisindeki üslerinin ABD tarafından tahrip edilmesi ve koalisyonunda yer alarak bu tahribi gidermek istemesidir. İsteddiği sonuca desteği vererek ulaşmıştır. Ancak Soğuk Savaşın birmiş olması ve aradan 10-15 yıl kadar zaman geçmesi ABD'nin Suriye'yi "teröre destek veren ülkeler" listesinden çıkarmasına engel olmamıştır. Suriye ile İsrail arasında başlayan barış müzakereleri ABD'nin arabulucu rolüyle devam etmiştir. ABD'nin arabulucu rolü

üstlenmesindeki temel nedenin Birinci Körfez Savaşında ABD'ye destek verilmesi olarak biliyoruz. Süreç Suriye lideri Hafız Esad'ın ölmesiyle çıkmaza girmiş ve aynı dönemde gerçekleşen müzakerelerde Suriye'nin Golan Tepelerini istemesi üzerine müzakerelerden bir sonuç alınmamıştır. Devam eden barış müzakereleri İntifada olayının ortaya çıkması ve Suriye'nin Filistinli gruplara verdiği destek sonucunda çıkmaz bir hal almaya devam etmiştir. 11 Eylül saldırılarında ABD'ye büyük ölçüde destek verilmiş ve istihbarati bilgiler paylaşılmış olsa da ilişkilerin düzelmesine olanak sağlanmamıştır. 2002 yılında ABD Savunma Bakanı Donald Rumsfeld'in "şer eksenini" olarak İran, Irak ve Kuzey Kore'nin yanı sıra Suriye'yi de saymasının ana gerekçelerinden birisi, Şam rejiminin Hizbullah ve Hamas'a verdiği destek (http://politikaakademisi.org/2018/09/25/soguk-savastan-gunumuze-suriye-ile-abd-iliskileri-ve-abdnin-suriyedeki-rolu adresinden 15.05.2019 tarihinde alınmıştır). ABD'nin Irak işgali sonrasında ortaya çıkan durumdan rahatsız olan ABD'li yöneticiler Suriye'nin Irak'ı desteklediği politikasını savunmuş ve ilişkiler çıkmaz bir durum almaya başlamıştır. Suriye tarafından bu desteğinin verilmesinin temel nedenini ise Irak'tan sonraki hedefin kendilerinin olacağı kanısındır. Anlaşıldığı gibi ABD'nin Irak işgali Suriye ile ilişkileri olumsuz bir boyuta taşımış temel kaygının ise bölge güvenliği olduğu anlaşılmıştır. ABD Senatosu'nda kabul gören "Suriye Yüklülük Yasası" (*Syria Accountability Act*), Amerikan şirketlerinin Suriye'deki tüm yatırımlarını durdurması, Suriye'nin ABD'deki tüm malvarlıklarının dondurulması, ilaç ve gıda ürünleri hariç Suriye'ye yapılan ihracatın durdurulması, diplomatik ilişkilerin minimum düzeye indirilmesi gibi son derece katı yaptırımlar içermiştir (Landis, 2010). ABD izlediği bu politikanın telem etkeni olarak teröre destek sağlanmasının bitirilmek olduğunu söylemiştir.

Tüm bu olumsuzlukların akabinde 2008 yılında ABD'de başkan seçilen Obama'nın girişimleriyle birlikte müzakere görüşmelerine tekrar başlanmıştır. 2005 yılında Hariri suikastinden sonra geri çekilen büyükelçi yerine yeni birinin aday gösterilmesi ilişkilerin normalleşme çabalarının içine girdiğinin bir göstergesidir. Bölge aktif rol almak isteyen ABD'nin temel şartı ise müttefiki olan İsrail ile ilişkilerin iyi olmasını istemesidir. Ancak Tunus'ta başlayan Arap Baharı olayının ardından gösterilerin çevre ülkelerden Suriye'ye de sıçraması ilişkilerin tekrar bozulmasına neden olmuştur. Esad yönetimin sıkı tavrı ve olayların beklenenden daha hızlı gerçekleşmesi ilişkilerinde durağanlaşmasına neden olmuştur. Suriye iç savaşının başlamasıyla birlikte ABD kendi söylemiyle "demokrasi taraflı ılımlı muhaliflere" silah sevkiyatı başlatmış. Daha sonra bu yardımı kesmiş ve kendisine yakın hissettiği terör örgütü olan PYD/YPG'ye yardımlarını yapmıştır. Irak'ta kaybettiği askerlerin sonrasında savaşlara bizzat kendi değil de aracı aracılığıyla girmek isteyen ABD bunu PYD/YPG

aracılığıyla yapmış ve olası asker kayıplarından kurtulmuştur. Bu sayede ABD, Irak Şam İslam Devleti (İŞİD)'i bitirmek bahanesiyle terör örgütlerine bir koridor açmıştır. Esad yönetiminin bunları görmesi ve karşı çıkması hiçbir olguyu değiştirmemiş ve ABD'nin yaptığı yardımlar giderek artmıştır. Son zamanlarda ise 4000 tır silah yardımı yaptığı uluslararası kamuoyunda da tepkiyle karşılanmıştır.

Anlaşılaçağı üzere ABD'nin Ortadoğu'daki temel amacının buradaki enerji kaynaklarını ele geçirme ve bölgeyi kendi çıkarları doğrultusunda dizayn etme doğrultusunda, çıkan Arap isyanları ve sonrasında Suriye'de neden aktif rol oynadığı kolaylıkla anlaşılabilir bir durumdur. Dolayısıyla gizli servisler ve çeşitli STK'lar aracılığıyla merkezi otoriteyi yıpratmak esaslı ortaya kona savaşlar bölgede tansiyonu düşürmemiş ve daha da armasına neden olmuştur(<http://politikaakademisi.org/2018/09/25/soguk-savastan-gunumuze-suriye-ile-abd-iliskileri-ve-abdnin-suriyedeki-rolu/> adresinden 15.04.2019 tarihinde alınmıştır).

AMERİKA'NIN BÖLGE KÜRTLERİNE YÖNELİK POLİTİKALARI

Asırlar boyunca İngiltere ve Fransa'nın sömürgesi olarak kalan bölge İngiltere'nin bölgeden çekilmesiyle birlikte Amerika'ya kalmıştır. İngiltere'nin Ortadoğu'daki mirasını devralan ABD'nin Kürtlere ilgisi kimi zaman SSCB/Rusya ile çekişmesinin bir yansıması, kimi zaman da bölge ülkelerine yönelik politikaların bir parçası oldu (<http://www.aljazeera.com.tr/gorus/amerikanin-kurt-politikasi-bir-varmis-bir-yokmus> adresinden 17.04.2018 tarihinde alınmıştır). Amerika'nın Kürtler ile tanışması Doğu Anadolu bölgesinde açtığı yatılı misyonerlik okullarına kadar uzansa da, ABD bu dönemde bölge ile herhangi bir bağlantısının olmaması ve bu dönemde dış politika da izlediği yalnızlık politikasının bir gereği olarak bölgede aktif rol oynamamıştır. Ancak 2.Dünya Savaşının ortaya çıkardığı sonuçlar bakımından bölgede etkin olmak isteyen 2 devlet bulunmaktaydı. ABD ve SSCB bu dönemde bölgede etkin trol almak istedi. Bölgede etkin olunmak istenmesindeki temel amacın aslında petrol rezervlerine sahip olunmak istendiği açıkça anlaşılmalıdır. Bu amaçlara ulaşmanın temelinde ise bölge coğrafyasına iyi hakim olma ya da bölgedeki etnik gruplardan faydalanmak gelmektedir. Bugün Türkiye de dâhil olmak üzere Ortadoğu coğrafyasında yaklaşık olarak 30 milyonluk bir Kürt nüfusu yaşamaktadır. İran'da 8.1 milyon (toplam İran nüfusuna göre), Irak'ta 5.5 milyon (toplam Irak nüfusuna göre 0.5), Suriye'de 1.7 milyon (toplam Suriye nüfusuna göre %9.7) ve Türkiye'de 14.7 milyon (toplam Türkiye nüfusuna göre 8) Kürt nüfusu bulunmaktadır (<https://www.nerinaazad.org/news/regions/middleeast/ortadogu-cografyasinda-kac-milyon-kurt-var>).

Bölgede oldukça fazla nüfusa sahip olan kürtler bu bakımdan oldukça etkili olacaktır görüşüyle birlikte bölgede Kürt politikalarına önem verilmeye başlanmıştır. Bölgede nüfus olarak yoğun olan Kürtlerden faydalanmak isteyen tek ABD değildi. PKK terör örgütü bölge yapısı gereğince kendisini Kürt halkının temsilcisi olarak tanımış ve Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı ülkeler olan Türkiye, İran, Irak ve Suriye’de faaliyet göstermeye başlamıştır. Suriye’de başlayan iç savaş ABD’nin bölgede etkinliği arttırması için önem arz etmekteydi ve ABD’ye yeni imkânlar sunmaktaydı. PKK’nın Suriye kolunu oluşturan PYD, Şam yönetimi ve onun destekçileri olan Rusya ve İran ile iyi ilişkiler geliştirmesi PYD’nin bölgede Kürtlerin tek temsilcisi haline gelmesini sağlamıştır. Suriye’de nüfus olarak Kobani, Tel Abyad ve Cerablus bölgesinde etkin olan kürtlerin yaşadığı bu bölgelerde Suriye iç savaşının başlamasıyla birlikte PYD etkin olarak kullanmaya başlamış ve ele geçirmiştir. IŞİD bahanesiyle bölgeye müdahale eden ABD bölgedeki Kürtlere desteğini sağlamış ve uluslararası platformlarda da bunu dile getirmiştir. Suriye iç savaş ile başlayan pastadan pay alma yarışı hızla devam etmiş ve ABD’nin bölgede Kürt unsurlara destek vermesiyle içinden çıkılmaz bir boyut kazanmaya başlamıştır.2019 yılına gelinmiş olmasıyla birlikte bölgede ki sorunlar halen devam etmektedir. Bunun tek nedeninin ise ABD bölgede etkin olan ve devamlı olarak da uluslararası arenada dile getirdiği İran’ın kimyasal silah üretimi ve bölgede etkin faaliyet gösterme çabalarını kırmak olduğu bilinmektedir. Soğuk savaş döneminden sonra boşluğu dolduran ABD kendisinden başka bölge coğrafyasında etkin bir rol oynamak isteyen devletlere karşı çıkmıştır. Bunun temel örneğini ise Suriye iç savaşındaki müdahalesinden anlamaktayız. Bölgede bu kadar etkin olmasındaki diğer bir faktör olarak ise; bölgedeki bazı grupların özellikle Kürtlerin bağımsızlık istemesi ve yeni bir yaşam alanı kurmak istemeleri olmuştur. Bu ayrılıkçı yapıdan faydalanmak isteyen ABD Irak Savaşında olduğu gibi buradan da istediğini almış ve almaya da devam edecektir.

SONUÇ

Toplumsal yaşamın gerektirdiği bir olgu olarak ortaya çıkan savaş olgusu insanlık tarihinin değişmez gerçeklerinden biri olmuştur. Özellikle uluslararası arenada etkin olmak isteyen devletler bu olguya daha da bağlı kalmayı tercih etmişlerdir. Gerek Soğuk Savaş dönemi gerekse şimdi yaşadığımız dönemde en çok savaş olgusu ile karşılaştığımız yer Ortadoğu’dur. Soğuk Savaşın sona ermesiyle birlikte uluslararası sistemde aktör olmak isteyen birçok devlet ortaya çıkmış ancak bu çekişmeden galip çıkan Amerika Birleşik Devletleri olmuştur. Bu olaydan sonra uluslararası politikada adımlar atılmak istenmiş fakat bir türlü faaliyete geçilememiş ve 11 Eylül saldırılarının gerçekleşmesi bu ortamda ABD’nin daha da güçlü bir şekilde ortaya çıkmasına neden olmuş bu politikalarını da Ortadoğu üzerinde uygulama şansı

bulmuştur. Irak ve Afganistan savaşından sonra büyük tepkiler çekmiş ve Suriye savaşında bu tepkilerden kaçınmak adına bir takım faaliyetler yürütmüştür. Özellikle Suriye savaşında PKK terör örgütünün yan kolu olan PYD/YPG terör örgütüne destek verilmesi içinde bulunulan ortamın değişmekte olduğunun göstergesi olmuştur. İçinde bulunduğumuz Ortadoğu coğrafyası yüzyıllar boyunca birçok savaşa ev sahipliği yapmış ve bundan zararlı çıkan hep buradaki devletler olmuştur. Bu bölgede sıklıkla savaş olmasının nedenini ise bölge coğrafyasında yer alan doğal zenginliklere bağlamalıyız. İnsan oğlu'nun ihtiyacı olan petrol ve diğer kaynaklar her zaman savaş olgusunun var olduğunu hatırlatmaktadır.

KAYNAKÇA

Aytoğu, Ç. (2016). BM güvenlik konseyi kararları doğrultusunda insani müdahale. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, İstanbul.

Doğan, F. (2017). 11 eylül olayları sonrası ABD Afganistan ilişkileri: İstiladan işbirliğine. *Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 17(33), 61-62

Landis, J. (2010). The US- Syria relationship: A few questions, *Middle East Policy*, 17(3), 64-73.

Önal, H. (2010). ABD'nin Afganistan politikasının açmazları: Bölgesel bir analiz, *Uluslararası Hukuk ve Politika Dergisi*, 6(24), 45-46

Ulugay Taylan, M (20 Ekim 2016). Abd'nin Ortadoğu'su 8 Nisan 2019 tarihinde <https://m.bianet.org/bianet/siyaset/179677-kuveyt-in-iskali-ve-korfez-savasi> erişildi.

https://tr.wikipedia.org/wiki/Haydut_devlet (E.T. 8 Nisan 2019).

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Suriye#Tarih> (E.T.15.04.2019).

<http://politikaakademisi.org/2018/09/25/soguk-savastan-gunumuze-suriye-ile-abd-iliskileri-ve-abdnin-suriyedeki-rolu/> (E.T. 15.04.2019).

<http://www.aljazeera.com.tr/gorus/amerikanin-kurt-politikasi-bir-varmis-bir-yokmus> (E.T. 17.04.2019).

<https://www.nerinaazad.org/news/regions/middleeast/ortadoğu-cografyasında-kac-milyon-kurt-var> (E.T. 18.04.2019).